

N:o 77.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående försäljning af en till förra militiebostället Ekenäs n:o 1 i Jönköpings län hörande torfmosse; gifven Stockholms slott den 8 mars 1907.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att den förra sergeantbostället $\frac{1}{2}$ mantal Ekenäs n:o 1 i Anders-
torps socken och Västbo härad af Jönköpings län tillhörande andel i
den s. k. Store mosse, hvilken andel enligt en af förste landtmätaren
Y. Ostwald år 1906 däröfver upprättad karta i areal innehåller 514
hektar 86 ar, må från egendomen afsöndras och mot en köpeskillning
af 20,860 kronor till T. Olbers försäljas under villkor i öfrigt,

att köpeskillingen erlägges å tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes,
och af köparen till landtränteriet i länet inbetalas,

att området får af köparen tillträdas vid utgången af nu löpande
arrendeperiod den 14 mars 1921 eller dessförinnan å tid, hvarom kö-
paren kan med vederbörande arrendator öfverenskomma,

samt att köparen skall ensam vidkännas alla med områdets af-
söndring och köpets lagfarande förenade kostnader,

dels ock att köpeskillingen för ifrågavarande område må, på samma
sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas
till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling
tjänlig mark.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 8 mars 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Alfred Petersson
anförde vidare:

Uti underdånig ansökning har T. Olbers i Göteborg — med för-
mälan att han af ägarna till hemmanen Hagelstorp, Gunillebo, Kämpebo,
Storebo, Härja, Hult, Käxbo, Elgarem och Båraryd inköpt de till nämnda
hemman hörande andelar uti den i Källeryds, Båraryds och Anders-
torps socknar i Jönköpings län belägna s. k. Store mosse till ett pris

af 20 kronor för hvarje helt tunnland, att återstående del af mossen tillhörde Kungl. Maj:t och kronan såsom ägare till förra sergeantbostället $\frac{1}{2}$ mantal Ekenäs n:o 1 i Anderstorps socken och Västbo härad, att denna del, som enligt en af förste landtmätaren Y. Ostwald däröfver upprättad karta i areal innehölle 514 hektar 86 ar, vore så belägen, att den delade mosskomplexen i två områden, hvarigenom såväl utdikning af mossen som densammans användning i öfrigt förhindrades, samt att, om däremot hela mossen i ett sammanhang torrlades, afsevärda fördelar skulle vinnas vid framdragande af diken och järnvägsspår äfvensom i andra afseenden, hvaribland förtjänade bemärkas den vinst jordägarna skulle ernå därigenom, att mossen närliggande mark blefve torrlagd och följaktligen mera värdefull — i underdånighet anhållit att få inköpa förberörda, under hemmanet Ekenäs hörande andel af den s. k. Store mosse efter ett pris af 20 kronor för tunnland.

Vid denna ansökning har fogats förbindelse af Oskar Olofsson, hvilken innehar ifrågavarande hemman med undantag af därtill hörande skogs- och hagmark, som ställts under skogsstatens vård och förvaltning, på arrende under 20 års tid från den 14 mars 1901, att han, därest ifrågasatta inköpet komme till stånd, icke skulle mot Kungl. Maj:t och kronan framställa något anspråk på ersättning för minskad areal eller fordra nedsättning i arrendesumman under återstående arrendetiden.

Öfver den underdåniga ansökningen har domänstyrelsen till följd af nådig remiss den 13 juli 1906 afgifvit underdånigt utlåtande och därvid tillika öfverlämnat underdåniga yttranden i ärendet från vederbörande domänintendent och Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Då öfriga delägare i mossen till sökanden försålt sina andelar, och då Kungl. Maj:ts och kronans berörda andel vore belägen mellan andra delar af mossen, hvarigenom bearbetandet af uteslutande denna del komme att ställa sig ofördelaktigt, samt kronoegendomen Ekenäs vore fullkomligt oberoende af mossen, har domänintendenten förordat ansökningen i hvad den afsåge själfva upplåtelsen af mossen, men, enär saluvärdering, därvid sakkunnigt biträde borde närvara, syntes honom böra föregå bestämmandet af priset för ifrågavarande område, afstyrkt antagandet utan vidare af sökandens anbud att såsom köpeskilling erlægga 20 kronor för tunnland.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har anført, att utaf Jönköpings län, som innehölle omkring 150,000 tunnland mossar, de på grund af därifrån härrörande frostländighet sämst lottade trakterna vore socknarna norr och nordväst om sjön Bolmen, inom hvilka socknar just ifrågavarande mosse vore belägen, att genom den utdikning, som vore

nödvändig för att sökandena skulle kunna göra sina inköp å Store mosse inkomstbringande, trakten till stor fördel för omgifvande fastmarker blefve betydligt sundare och varmare än nu vore fallet, samt att den ifrågasatta användningen af mossen och däraf uppkommande industri skulle skapa arbetstillfällen för många af ortens fattiga, men företagsamma och idoga befolkning, af hvilken under nuvarande förhållanden en stor del måste söka sig bärning på andra håll dels inom, dels ock utom riket, äfvensom tillföra stat och kommuner ej obetydliga skatter. Beträffande den af sökanden erbjudna köpeskillingen, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande meddelat, att vid 1898 års arrende- och saluvärdering å hemmanet Ekenäs den egendomen tillhöriga mossmarken om tillhoppa 592 hektar 35 ar värderats till blott 3 kronor för hektar eller sammanlagdt i afrundadt tal 1,777 kronor, att inköp af mossar i orten för statens räkning ägt rum till ett pris af i allmänhet 5—10 kronor och undantagsvis 15 kronor för tunnland, samt att under sistförflutna åren åtskilliga enskilda inköp af torfmossar ägt rum till ett pris af 20 kronor för tunnland. Särskildt med afseende å de för staten förut antydda fördelarna genom mossens tillgodogörande har Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett det erbjudna priset skäligt och på grund däraf tillstyrkt antagande af det utaf sökanden gjorda köpeanbudet.

För egen del har domänstyrelsen, med uppgift att kronodomänen Ekenäs sammanlagda areal utgör 777 hektar 86,52 ar, däraf 116 hektar 62 ar skogs- och hagmark samt 592 hektar 35 ar impediment, på de skäl, som af Kungl. Maj:ts befallningshafvande anförts, förordat bifall till den underdåniga ansökningen.

Med det af bemälde Olbers erbjudna pris, hvilket ungefär motsvarar 40 kronor 51 $\frac{1}{2}$ öre för hektar, skulle hela den ifrågavarande hemman tillhöriga andel i mossen betinga ett försäljningspris af i rundt tal 20,860 kronor.

Åberopande hvad i detta ärende förekommit, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att den förra sergentsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Ekenäs n:o 1 i Anders-
torps socken och Västbo härad af Jönköpings län tillhörande andel i den s. k. Store mosse, hvilken andel enligt förenämnda af förste landtmätaren Y. Ostwald år 1906 däröfver upprättade karta i areal innehåller 514 hektar 86 ar, må från egendomen afsöndras och mot en köpeskillning af 20,860 kronor till sökanden försäljas under villkor i öfrigt,

att köpeskillingen erlägges å tid, som af Kungl. Maj:t bestämmes, och af köparen till landtränteriet i länet inbetalas,

att området får af köparen tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod den 14 mars 1921 eller dessförinnan å tid hvarom köparen kan med vederbörande arrendator öfverenskomma,

samt att köparen skall ensam vidkännas alla med områdets af-söndring och köpets lagfarande förenade kostnader,

dels ock att köpeskillingen för ifrågavarande område må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Nils Lange.
